

Spis treści

Od autorki * 10

Podziękowania * 12

Stan badań i zakres opracowania * 16

I. Choinka polska i jej zdobienie – kalendarium * 23

II. Choinka polska – konteksty

Konteksty religijne i kulturowe * 67

Konteksty narodowo-patriotyczne * 69

Konteksty edukacyjno-wychowawcze * 74

Konteksty gospodarcze * 83

III. Zasady ubierania choinki polskiej * 101

Rodzaje drzew * 105

Wielkość i lokalizacja drzewka * 105

Inspiracje, tematy, motywy * 105

Zasady kształtowania formy ozdób * 106

Kompozycja dekoracji choinki * 108

Materiały i narzędzia * 109

Barwy * 113

IV. Pomysłodawcy, projektanci i propagatorzy

choinki polskiej * 119

Kazimierz Bartoszewicz * 121

Nina Bobieńska * 123

Alicja Byszewska * 128

Jadwiga Chrząszczewska * 130

Anna Dobrzycka * 136

Stanisław Gabriel * 138

Helena Gawrońska * 154

Zdzisław Gedliczka * 157

Maria Gerson-Dąbrowska * 170

Felicja Gosieniecka * 181

Aleksander Grzybowski * 191

Jadwiga z Łobzowa * 191

Czesław Ksawery Jankowski * 193

Emil Jarmulski * 195

Wojciech Jastrzębowski * 198

Czesław Kędzierski * 206

Roman Kobendza * 207

Tadeusz Kurpiński * 211

Jan Kurzątkowski * 215

Aleksander Józef Ligaszewski * 221

Zygmunt Lorec * 228

Bronisław Mańkowski * 234

Jacek Mierzejewski * 243

Janina Petry-Przybylska * 250

Zofia Piradoff-Piradianc * 264

Zofia Roguska * 268

Ks. Józef Rokoszyński * 269

Stanisław Schnür-Peplowski * 272

Ewa Siuchnińska * 274

Maria Kazimiera Skłodowska * 275

Jan Sobolewski * 277

Barbara Strasburgerówna * 278

Zofia Stryjeńska * 280

Mieczysław Treter * 288

Maryla (Maria) Weinles-Chaykin * 289

Maria Werten * 293

Maria Weryho-Radziwiłłowiczowa * 317

Małgorzata Wróblówna-Lebiodowa * 319

Jan Zubrzycki h. Sas * 321

Inni * 327

V. Kontynuacje – zarys problematyki * 333

VI. Katalog koncepcji i wzorów

polskich ozdób choinkowych do roku 1939 * 341

1. Ozdoby z jabłek * 344
2. Ozdoby z wykorzystaniem łupin orzechów, szyszek, kasztanów, żołądzi, pestek i makówek * 345
3. Ozdoby z wykorzystaniem wydmuszek * 356
4. Ozdoby z opłatka * 396
5. Ozdoby z ciasta, chleba, gliny i plasteliny * 397
6. Ozdoby ze słomy, kłosów i rafii * 399
7. Ozdoby z pierza * 408
8. Ozdoby z patyczków * 409
9. Ozdoby z wiórów i kory * 410
10. Ozdoby z włóczki, ścinków tkanin, włosia, waty i drutu * 411
11. Ozdoby z koralików * 416
12. Ozdoby z tektury, kartonu, papieru, bibuły i celofanu * 419
13. Ozdoby z metalu – folii i blachy * 520
14. Ozdoby ze szkła, drewna i korka * 526
15. Łańcuchy * 527
16. Lichtarzyki/oprawki do świeczek i lampek * 537
17. Ozdoby czubka choinki i wykończenia * 541

Zakończenie * 549

Aneks. Wybrane ozdoby choinkowe twórców z kręgu Warsztatów Krakowskich – szablony i instrukcje wykonania * 553

- Rybka większa * 556
Rybka mniejsza * 558
Koszyczek I * 560
Koszyczek II (koszyczek-rożek) * 562
Koszyczek-sopel * 564
Owoc * 566
Owad („pasikonik”) * 568
Rak * 570
Wół (głowa) * 574
Koń (głowa) * 576
Diabeł (głowa) * 580
Święty Mikołaj (głowa) * 584
Konik (na biegunach) * 588
Ptaszek w klatce * 590
Rybka na wydmuszce * 594
Okręt (żaglowiec) * 596
Świnka na wydmuszce * 598
Szyszka na wydmuszce * 600
Koszyczek pleciony * 602
Koszyczek-rożek * 604
Koszyczek-rożek podwójny * 606
Koszyczek * 608
Jajko z kolcami * 610
Świat * 612
Łańcuch z papieru i słomy * 614

Indeks nazwisk * 617

Bibliografia * 623